

Позиција високог представника Валентина Инцка слабија је после седнице Савета безбедности УН, јер је Русија спречила доношење било какве одлуке у Савету безбедности.

Изјавио је то у интервјуу за "Глас Српске" политички аналитичар из Вашингтона Обрад Кесић.

- Став Русије и недостатак подршке високом представнику других земаља попут Кине због којег је изостао заједнички став Савета безбедности једноставно је блокирао кључни циљ високог представника и његова очекивања. Русија је одрадила највећи део посла и на тај начин је гарантовала да високи представник неће моћи да користи правни аргумент који је желео да има и да се позива на одлуку Савета безбедности када буде доносио одлуке у БиХ - истакао је Кесић.

ГЛАС: Високи представник у БиХ Валентин Инцко остао је у Вашингтону и послије сједнице Савјета безбједности Уједињених нација да лобира за подршку како би укинуо Одлуку о референдуму у РС. Какав развој ситуације очекујете?

Одлука о томе шта ће Инцко урадити донета је и пре заседања Савета безбедности УН и било је само потребно да се покаже да он има подршку за то што ради. Његови сусрети који су уследили су више представа него стварни разговори о следећим потезима. Ако Инцко одлучи да прогласи референдум нелегалним, а РС и даље остане при својој одлуци не верујем да је међународна заједница сигурна шта даље да ради.

ГЛАС: Шта се по Вашем мишљењу крије иза те представе?

Две су циљне групе. Прва је јавност у РС коју желе да застраше и да би јој се показала

одлучност међународне заједнице, те дало на знање политичарима у РС да нема шансе да преко међународне заједнице постигну одређене циљеве. У том контексту Инцков иступ је био велики промашај зато што није на крају било заједничког става Савета безбедности УН, а чак је изостало и саопштење Председништва Савета безбедности. Друга циљна група Инцкове представе су чланице Европске уније које нису баш загријане за конфронтацију са РС и за могућу ескалацију садашње кризе у БиХ.

ГЛАС: Шта значи то што је изостало гласање о Инцковом извјештају и колика је ту била улога Русије која је подржала ставове РС?

Русија је спречила доношење било какве одлуке у Савету безбедности која би била врхунски успех за високог представника и његове спонзоре. Тај став Русије и недостатак подршке високом представнику других земаља попут Кине због којег је изостао заједнички став једноставно је блокирао кључни циљ високог представника и његова очекивања. Русија је одрадила највећи део посла и на тај начин је гарантовала да високи представник неће моћи да користи правни аргумент који је желео да има и да се позива на одлуку Савета безбедности када буде доносио одлуке у БиХ. Он ће сигурно и даље да манипулише чињеницама да би показао неку врсту легалитета за своје понашање, али у суштини то што није добио у Савету безбедности оно што је очекивао доводи га до веома слабе позиције. Сада када Инцко донесе одлуке у много је слабијој позицији него што је био пре заседања Савета безбедности УН.

ГЛАС: Какву је улогу имало писмо предсједника РС Милорада Додика Савјету безбједности УН у којем је упозорио на неистине у Инцковом извјештају?

Увек је добро што РС изнесе своје ставове и што су они пре свега изграђени на правним аргументима. На тај начин демистификује се, барем за оне који желе да то прочитају и виде, свака криза и схвати се да није све црно-бело и да увек има могућност за решење које није радикално као што често представља високи представник. Сама чињеница да се ставови РС изнесу на врло темељит и правни начин је доста битна. Амбасадор Русије се позвао на то писмо. Тешко је очекивати да ће они који слепо подржавају високог представника попут САД и Велике Британије имати било какво расположење да прихвате аргументацију коју изнесе РС, али они ипак морају да коригују своје ставове, барем реторички, јер морају да имају одговор на аргументе које износи РС.

ГЛАС: У РС постоји начелна спремност да се одгоди референдум под условом да

се отворе разговори о правосуђу БиХ под покровитељством ЕУ?

Одгађање референдума не би било добро решење. РС сада има и обавезу и интерес да, кад је већ донета Одлука о референдуму, да га и одржи, а послије тога постоји могућност за такве врсте преговора. Свако одгађање високи представник и његови спонзори би видели као успех њихове политике претњи, условљавања и притисака, а то не би значило ништа добро за РС. Ако се сада обустави одржавање референдума, а да се не добија ништа конкретно од стране ЕУ, то би водило новим уценама и притисцима када би се кренуло у формирање власти на нивоу БиХ и у преговорима о уставним променама.

Улога ЕУ

ГЛАС: Званичници ЕУ понудили су да учествују у преговорима о правосуђу БиХ? Колика може да буде њихова улога у томе?

Ако ЕУ заиста жели компромис и не жели однос са РС који иде само у једном правцу, где се постављају услови које РС мора да прихвати, онда морају да буду спремни да прихвате да референдум сам по себи не крши Дејтон. Он је потпуно у складу не само са Дејтоном него и демократским правима сваког грађанина у Европи. ЕУ мора да прихвати да преговори могу да се воде једино после одржавања референдума. То би онда био знак прихватања РС као озбиљног партнера у преговорима. Све остало није компромис него је уступање под притиском ЕУ.

Autor: Жељка Добрић

(Глас Српске, 12.5.2011)